

Opis przypadku naruszenia wolności sumienia w Niemczech

Kwestia noszenia hidżabu w niemieckiej przestrzeni publicznej

Wszystko rozpoczęło się na terenie Badenii-Wirtembergii w 1998 roku – na terenie tego kraju związkowego zabroniono muzułmańskiej nauczycielce Fereshcie Ludin wejścia do szkolnej przestrzeni publicznej, ponieważ nie chciała zdjąć swojego hidżabu podczas zajęć. Pani Ludin postanowiła zwrócić się do wymiaru sprawiedliwości, aż do Federalnego Trybunału Konstytucyjnego. W 2003 roku ten orzekł, że nie można zabronić nauczycielce noszenia chusty, ponieważ obecne obowiązujące prawo nie uzasadnia tej decyzji. Trybunał zlecił krajom związkowym napisanie nowych ustaw w tym zakresie.

Poza murami sądów debata na ten temat wciąż nie jest zamknięta. Pozornie hidżab jest czymś więcej niż zwykły kawałek materiału. Ale o co dokładnie chodzi w sprawie hidżabu, o której dyskutuje się w Niemczech jak również w innych europejskich krajach? Kto się wypowiada, gdzie i dlaczego? Jakie argumenty są przywoływane?

Przede wszystkim jest to kwestia polityczna, czyli w jakim społeczeństwie żyjemy i chcielibyśmy żyć. Opinia sądów jest bezpośrednio związana z aspektem politycznym: podstawowe prawo daje wolność religijną, ale równocześnie nakazuje państwu i swoim urzędnikom zachowanie neutralności religijnej – czyż nie jest to sprzeczne? Kwestia hidżabu jest również tematem w feministycznej debacie. Czy hidżab staje się symbolem emancypacji czy represji kobiet? Co mówi Koran na ten temat?

Ten problem, który może zagrozić wolności religijnej, a w ten sposób również wolności sumienia w Niemczech, jest tym bardziej aktualny i istotny, że mówi się o nim w kontekście nasilania populizmu i partii politycznych skrajnie prawicowych. Staje się to kluczową kwestią dla społeczeństwa, które pragnie kraju, w którym panuje wolność i tolerancja.

Artykuł zaczerpnięty z prasy

Niemcy : w kierunku częściowego zakazu noszenia burki

CDU – partia Angeli Merkel, proponuje zakaz noszenia hidżabu „teraz, kiedy pokazywanie twarzy jest konieczne do życia we wspólnocie”, na przykład: w żłobkach, szkołach, na uniwersytetach lub na terenie niektórych placówek administracyjnych.

Korespondent z Berlina

Teraz socjaldemokraci muszą zająć stanowisko. W piątek CDU wypowiedziało się za częściowym zakazem noszenia burki „tam, gdzie pokazanie twarzy jest niezbędne do życia we wspólnocie” wyjaśnił minister spraw wewnętrznych Thomas de Maizière. Miałoby to dotyczyć: żłobków, szkół, uniwersytetów, służb państwowych, sądów, niektórych urzędów, w tym przede wszystkim urzędu stanu cywilnego, służby odpowiedzialne za kontrolę drogową oraz publicznych manifestacji. W/w środki „są zgodne z konstytucją” jak zapewnił Thomas de Maizière, który oddalił uprzednio wniosek o zakaz całkowity, który prawdopodobnie zostałby odrzucony przez sędziów z sądu w Karlsruhe.

Aby wejść w życie przed kolejnymi wyborami federalnymi, które odbędą się we wrześniu 2017, zarządzenie odnośnie częściowego zakazu musi zdobyć uznanie ugrupowania SPD – partii pozostającej w koalicji z CDU. Kierownictwo partii chrześcijańsko-demokratycznej, zgromadziło się w Berlinie, aby wspólnie przedyskutować kwestię bezpieczeństwa i integracji i stwierdziło, że podane propozycje były do zaakceptowania dla lewicy. SPD powiedział jasno, że sprzeciwi się całkowitemu zakazowi. „W takim razie powinno się jeszcze zabronić

karnawału” - skomentował ironicznie Ralf Jäger, minister spraw wewnętrznych Nadrenii-Westfalii z ramienia SPD. Dla SPD takie zarządzenie byłoby niemożliwe do wdrożenia i wręcz nieefektywne. Z drugiej strony kompromis wydaje się być możliwy. Wiceprezydent partii Ralf Stegner stwierdził, że można przyjąć zaostrożenia w prawie do noszenia hidżabu w przypadku „niektórych instytucji”. „Dyskusję należy prowadzić z należytą powagą i opanowaniem” – powiedział minister sprawiedliwości Heiko Maas.

Zapowiadająca się od lat dyskusja wokół burki wróciła na tapetę odkąd doszło do islamskich ataków w lipcu. Dla Thomasa de Maizière, jeśli jeszcze nie ma poważnych problemów z burką, która pozostaje wciąż rzadkim zjawiskiem w Niemczech, przywódcy polityczni mają obowiązek „powiedzieć gdzie są granice tolerancji”. „Nie chcemy burek w naszym kraju”- nalegał polityk. Propozycja ta w każdym razie uzyskuje ogromne poparcie opinii publicznej. Według sondaży Yougov 62% Niemców opowiada się za zakazem noszenia burki.

Źródło : Figaro, 19.08.2016, URL :

<http://www.lefigaro.fr/international/2016/08/19/01003-20160819ARTFIG00139-allemagne-vers-une-interdiction-partielle-du-voile-integral.php>

Kwestia noszenia hidżabu w szkołach publicznych w Niemczech w ujęciu prawnym

Podsumowując: Pierwsza kluczowa decyzja w sprawie hidżabu w Niemczech została wydana w 2003 roku przez Federalny Trybunał Konstytucyjny. Zgodnie z tą decyzją, zakaz ogólny noszenia hidżabu w szkołach nie znajduje uzasadnienia w prawie obowiązującym w kraju związkowym Badenia-Wirtembergia. Decyzja ta pozostawała otwarta na ponowne rozpatrzenie kwestii stopnia dozwolenia wymiaru religijnego w szkołach. W następstwie tej decyzji wiele krajów związkowych zdecydowało się na wprowadzenie zarządzenia zakazującego noszenie hidżabu w instytucjach oświaty. W niektórych landach, jak na przykład w Berlinie, zakaz ten objął wszystkie symbole religijne. Natomiast inne kraje związkowe takie jak Bawaria czy Saara zrobiły wyjątek dla symboli chrześcijańskich. W 2015 roku Federalny Trybunał Konstytucyjny wydał nową decyzję sprzeciwiającą się prawnej praktyce faworyzowania jednej religii kosztem innych. Kraje związkowe zostały wezwane do modyfikacji swoich przepisów prawnych, jednak sprawa jest nadal w toku.

